

Związek Rzemiosła Polskiego

ul. Miodowa 14, 00-246 Warszawa, tel. +48 22 50 44 200, fax. +48 22 50 44 220, www.zrp.pl, zrp@zrp.pl

KATALOG SPRAW DEDYKOWANYCH RZECZNIKOWI MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW PRZEZ RZEMIOSŁO

*Posiedzenie Zarządu Związku Rzemiosła Polskiego, 19 lutego 2019 roku
z udziałem pana Adama Abramowicza, Rzecznika MŚP*

WARUNKI DZIAŁALNOŚCI RZEMIOSŁA

Warunki prowadzenia działalności rzemieślniczej są niezmiennie trudne, co wpływa na postępujące osłabienie kondycji zakładów rzemieślniczych. ZRP od lat wskazuje przyczyny takiego stanu rzeczy: utrzymujący się spadek zamówień z powodu nieograniczonego importu towarów z rynków wschodnich, którego nie rekompensuje rosnący popyt w wyniku zmniejszającego się bezrobocia czy wprowadzonych programów socjalnych. Sytuację pogarszają rosnące koszty funkcjonowania firm, w tym koszty pracy. Przedsiębiorcy zwracają również uwagę na wysokie koszty paliw i energii oraz wysokie opłaty za użytkowanie wieczyste, podatek od nieruchomości oraz czynsze za lokale użytkowe będące we władaniu samorządów. Przedsiębiorcy nadal jako istotną barierę dla rozwoju działalności gospodarczej wskazują nadmiar obowiązków biurokratycznych, z którymi trudno mierzyć się mikroprzedsiębiorstwom nie wyposażonym w wysoko specjalistyczną obsługę prawno-finansową. Potwierdza to raport Najwyższej Izby Kontroli „*Barriere prawne w rozwoju firm rodzinnych w Polsce*” opublikowany 2.01.2019 r. wskazując jednocześnie, że jedną z zasadniczych przeszkód prowadzenia działalności gospodarczej jest „*skomplikowany charakter przepisów prawa oraz częste jego zmiany*”.

PRAWO GOSPODARCZE/ PRAWO PRZEDSIĘBIORCÓW

- **Wspieranie inwestycji**

Rzemiosło oczekuje polityki gospodarczej państwa opartej na skutecznych instrumentach wzmacniających potencjał istniejących przedsiębiorstw, w tym rzemieślniczych. Najwięcej ułatwień i propozycji ulg, w tym obniżki kosztów ubezpieczeń społecznych oraz podatków, adresowano ostatnio do osób planujących rozpoczęcie działalności w niewielkich rozmiarach, rolników produkujących żywność oraz do mikro podmiotów działających poza systemem działalności rejestrowej, a także małych firm osób prawnych.

Kolejna ustawa o wspieraniu nowych inwestycji nie uwzględnia potrzeb inwestycyjnych przedsiębiorstw, które nie wdrażają zaawansowanych innowacji technologicznych, a wsparcie inwestycyjne jest uzależnione od wielu kryteriów trudnych do spełnienia przez mikroprzedsiębiorstwa.

Bez odpowiedniej polityki państwa – rzemiosło, które tradycyjnie pracuje na rzecz zaspokajania potrzeb ludności będzie systematycznie wypierane z życia gospodarczego, ze stratą dla gospodarki i rynku pracy. Gospodarka jest systemem, który potrzebuje holistycznego podejścia. Rzemiosło, mające swoją specyfikę, ale jednocześnie stanowiące jako część MŚP ważny element tego systemu, nie powinno być zaniedbywane.

- **Ochrona rynku europejskiego przed niekontrolowanym importem towarów z rynków wschodnich**

Związek Rzemiosła Polskiego od lat sygnalizuje, że zasadniczy wpływ na plany inwestycyjne polskich przedsiębiorców ma wysoka konkurencyjność cenowo - kosztowa produktów importowanych z rynków wschodnich. Jeśli warunki rynkowe handlu nie ulegną zmianie, nie mając perspektyw na opłacalność przedsięwzięcia – polscy przedsiębiorcy nie będą inwestować na odpowiednim poziomie, pomimo zachęt inwestycyjnych, a firmy rodzinne nadal będą miały problem z sukcesją.

Rzemiosło oczekuje lepszej ochrony rynku europejskiego przed słabymi jakościowo i tanimi produktami importowanymi głównie z rynków wschodnich, stanowiącymi nieuczciwą konkurencję i przyczyniającymi się do trwającego od lat kryzysu wielu branż przemysłu europejskiego oraz upadku wielu małych firm w Polsce i innych państwach członkowskich UE.

Uważamy, że zwiększenie ochrony rynku europejskiego, z jednej strony odbywać się powinno tradycyjnymi metodami polityki handlowej a z drugiej, poprzez wzmacnianie na rynku europejskim specjalizacji poszczególnych krajów w branżach, które tradycyjnie najlepiej rozwijają się w danym państwie. Działania w tym zakresie mogłyby się też opierać m.in. na:

- 1) ściślejszej kontroli przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie i szkodliwości produktów dla konsumentów - polegającej na weryfikowaniu składanych przez importerów oświadczeń, że wyrób nie zawiera substancji szkodliwych dla zdrowia użytkownika, wyszczególnionych w międzynarodowych normach (szczególnie w branży zabawkarskiej, obuwniczej, odzieżowej i elektronicznej);
- 2) kształtowaniu świadomości konsumenckiej, poprzez promowanie europejskich produktów oraz wskazywanie na negatywne dla środowiska skutki używania tanich produktów o niskiej jakości i wytrzymałości pochodzących z importu.

- **Wprowadzenie do obrotu gospodarczego pojęcia, tzw. działalności nierejestrowej**

Związek Rzemiosła Polskiego jest przeciwny nie uznawaniu (przewiduje to nowa ustawa Prawo przedsiębiorców) za działalność gospodarczą - działalności wykonywanej przez osoby fizyczne, nie ujawnionej w CEIDG, jeśli przychód z niej nie przekracza miesięcznie połowy minimalnego wynagrodzenia. Rozwiązanie to wywołuje wiele wątpliwości interpretacyjnych i ułatwia działalność szarej strefy w niektórych rodzajach działalności, szczególnie usług. Już dzisiaj pojawiają się wątpliwości w zakresie obowiązków tych osób w ubezpieczeniu społecznym w przypadku, kiedy usługi świadczone są na rzecz firmy w oparciu o działalność nierejestrową. Pojawiły się już pierwsze interpretacje zakładów ubezpieczeń społecznych potwierdzające powstanie obowiązku zgłoszenia do ubezpieczeń w takiej sytuacji. W opinii ZRP unormowanie to narusza konstytucyjną zasadę równości wobec prawa podmiotów gospodarczych.

- **Obniżka podatku CIT do 9%**

ZRP zwracał uwagę, że z obniżki CIT skorzystają przede wszystkim spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, tworzone głównie w celu ograniczenia ryzyka osobistej odpowiedzialności biznesowej. Podczas gdy - przedsiębiorstwom osób fizycznych pozostała pełna odpowiedzialność z wyższą stawką podatku. W opinii Związku rozwiązanie to zaburza warunki konkurencji pomiędzy przedsiębiorcami, tylko z powodu innej formy prawnej działalności biznesowej. Uważamy, że stawki podatkowe od dochodów z działalności gospodarczej osób prawnych i fizycznych powinny pozostać jednolite. Nie możemy zgodzić się z poglądem prezentowanym w uzasadnieniu dla tego rozwiązania „o wspomaganiu tych podatników, dla których utrudnienia w pozyskiwaniu kapitału na inwestycje, czy zaburzone warunki konkurencji odgrywają fundamentalną rolę w istnieniu lub rozwijaniu

przedsiębiorstwa”, bowiem nie uwzględnia się w nim sytuacji mikro i małych firm osób fizycznych prowadzących już działalność. Tym samym tworzy się warunki do rozwoju i coraz lepszej konkurencyjności raczej małych firm osób prawnych. Proponowaliśmy, aby ewentualne możliwe, ale rzadko mające miejsce w praktyce (szczególnie w przypadku małych podmiotów, gdzie wspólnicy są zaangażowani w działalność spółki) dodatkowe opodatkowanie osób prawnych z powodu wypłaty dywidendy zniwelować w ten sposób, że osobom prawnym, które zapłaciłyby podatek od dochodu, a następnie wypłaciłyby dywidendy, od których jako płatnicy, pobraliby podatek, należałoby kwotę równą potrąconemu podatkowi zwrócić lub uwzględnić w bieżących zaliczkach osoby prawnej.

- **Kwota wolna od podatku, skala podatkowa w PIT**

Z podniesionej od dwóch lat do maksymalnie 8 tys. zł kwoty wolnej w podatku PIT mogą skorzystać jedynie osoby o wyjątkowo niskich dochodach (do 13 tys. zł rocznie), przy czym kwota ta jest już zmniejszana w przedziale dochodów 8 - 13 tys. zł. Dla największej grupy podatników osiągających dochody powyżej tej kwoty kwota wolna pozostała bez zmian; w kolejnym przedziale jest jeszcze mniejsza, a dla uzyskujących dochody przekraczające 127 tys. zł nie ma jej w ogóle. Zatem w rzeczywistości podwyżka kwoty odliczanej od podatku dla osób o najniższych dochodach została sfinansowana ograniczeniami w odliczeniach od podatku wobec osób o większych dochodach.

Również dwuprogowa skala podatkowa nie jest waloryzowana od 2009 roku i drugi 32-procentowy jej próg zaczyna się od 85.528 zł.

Dla organizacji pracodawców nie pozostaje to bez znaczenia, bowiem przedsiębiorcy rozliczający się według skali podatkowej stanowią nadal liczną grupę podatników. Wnioskujemy zatem o podwyższenie kwoty wolnej od podatku oraz wprowadzenie corocznej waloryzacji progów skali podatkowej.

- **Prawo zamówień publicznych**

ZRP opowiada się za zachowaniem, na co najmniej dotychczasowym poziomie 30 tys. euro, wysokości progów kwotowych zamówień, od których stosuje się procedury prawa zamówień publicznych. Zdaniem ZRP każda obniżka progu bagatelności będzie skutkować zmniejszeniem realnego wolumenu zleceń dla mikro i małych przedsiębiorstw na roboty budowlane oraz sprzyjać upowszechnieniu zjawisk nieuzasadnionego ekonomicznie podwykonawstwa w branży budowlanej.

Należy też wprowadzić rozwiązania prawne mające na celu aktywne przeciwdziałanie dalszemu pogarszaniu się sytuacji w branży budowlanej. Wnioskujemy o uwzględnienie w aktualnie konsultowanym projekcie zmian prawa zamówień publicznych takich rozwiązań, które zobowiążą zamawiających, dysponujących środkami publicznymi do zmiany obecnie stosowanych praktyk, tak aby doprowadzić do:

- 1) odejścia od jednostronnych warunków umownych,
- 2) urealnienia terminów ogłaszania i rozstrzygnięcia przetargów,
- 2) doprecyzowania kryteriów wyłaniania najlepszych ofert,
- 3) uwzględnienia w rozpisywanych przetargach realnej wyceny kosztorysowej i bezwzględnego stosowanie klauzul społecznych,
- 4) urealnienia terminów gwarancji, uwzględniających gwarancje producentów,
- 5) zakazania stosowania procedur, tzw. "sondowania rynku" przez ogłaszanie przetargów z zaniżonymi, nawet o 40 % środkami przeznaczonymi na realizację, co prowadzi do wydłużenia procedowania przetargów przez wielokrotne ich rozpisywanie i znacznie skraca termin realizacji zadania,

- 6) doprowadzenia do respektowania wymogu zatrudnienia pracowników w oparciu o umowę o pracę.

- **Zakres uprawnień budowlanych mistrzów rzemiosła**

Wnioskujemy o rozszerzenie w *ustawie prawo budowlane* uprawnień budowlanych dla mistrzów rzemieślniczych i techników do prac w obiektach o kubaturze co najmniej 5000 m³. Podniesienie progu tego ograniczenia umożliwiłoby technikom i mistrzom kierowanie robotami budowlanymi w większych obiektach, m.in. w takich specjalnościach jak: konstrukcyjno-budowlana, architektoniczna, inżynieria drogowa, kolejowa, hydrotechniczna, instalacyjna w zakresie telekomunikacji, instalacji sanitarne i elektryczne.

- **Elektroniczne sprawozdania finansowe (art. 45 ust.1 g ustawy o rachunkowości)**

Do ZRP wpływają sygnały o problemach regionalnych organizacji rzemieślniczych z wdrożeniem przekazu sprawozdań finansowych w postaci elektronicznej, opatrzonej kwalifikowanym e-podpisem lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP i sporządzonych w określonym schemacie i strukturze logicznej.

W celu sporządzenia sprawozdania finansowego zgodnie z obowiązującymi przepisami, konieczne będzie posiadanie odpowiedniej funkcjonalności w stosowanym przez jednostkę oprogramowaniu księgowym, ewentualnie zakup dodatkowego oprogramowania (aplikacji). Zwracamy uwagę na problemy z dostępnością służb informatycznych, które mogłyby podjąć się wsparcia informatycznego organizacji w tym zakresie, po przystępnych cenach. Pierwsze doświadczenia z wdrażania tych zmian przez nasze organizacje pokazują, że terminowe i prawidłowe wywiązanie się z tego obowiązku jest dużym wyzwaniem dla obsługi finansowo-księgowej i zarządów organizacji rzemieślniczych. Są to przede wszystkim problemy występujące na etapie wdrażania odpowiedniego oprogramowania.

Dodatkowo, jednostkami tymi kierują na ogół organy wieloosobowe, co oznacza to, że wszyscy członkowie tych organów będą musieli posiadać podpis elektroniczny lub zaufany profil ePUAP, którym powinni opatrzyć sprawozdanie finansowe najpóźniej do końca marca 2019 roku.

W momencie uchwalania nowelizacji ustawy o rachunkowości nie przewidziano problemów techniczno-organizacyjnych, na jakie mogą napotkać niewielkie organizacje, nie tylko przedsiębiorców, ale również te o charakterze wyłącznie społecznym, z wypełnieniem tego obowiązku. Zdaniem wielu z nich jest to obowiązek biurokratyczny, niewspółmierny do skomplikowania i skali działalności prowadzonej przez organizacje rzemieślnicze, w których działalność gospodarcza ogranicza się do wynajmu części swoich siedzib lub działalności szkoleniowej. Wydaje się, że również ustawodawca pozostawił tym podmiotom zbyt mało czasu na dostosowanie się do zmian, nie uwzględnił też możliwości dofinansowania poniesionych z tego tytułu kosztów.

W tej sytuacji uważamy, że obowiązki te powinny być wprowadzane etapami, tak jak zostało to przeprowadzone w przypadku JPK VAT. Dopiero w oparciu o doświadczenia dużych podatników, system ten objął po dwóch latach najmniejsze podmioty.

ZRP postuluje zatem o wniesienie inicjatywy legislacyjnej umożliwiającej jednostkom mikro składanie sprawozdań finansowych na podstawie przepisów obowiązujących przed 1 października 2018 roku i wydłużenie okresu na wprowadzenia obligatoryjnego składania sprawozdań zgodnie z nowymi przepisami o co najmniej 1 rok lub dłużej.

- **Wpływ zakazu cesji wierzytelności odszkodowawczych na sytuację branży motoryzacyjnej**

Środowiska rzemieślnicze branży motoryzacyjnej wnoszą o nie wprowadzanie zmian zakazujących cesji wiarytelności odszkodowawczych na osoby trzecie, co oznacza, że nie będzie możliwa cesja wiarytelności przez ubezpieczonych na warsztaty likwidujące szkody komunikacyjne w oparciu o tzw. „bezgotówkową metodę serwisową”. Doprowadzi to do sytuacji, że klient będzie zmuszony najpierw sfinansować koszty naprawy pojazdu, a dopiero w następnej kolejności otrzyma odszkodowanie. Propozycje takie zawiera projekt nowej ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego, procedowanej obecnie w Sejmie RP.

- **Wprowadzenie zmian w oznakowaniu pieczywa**

Obecnie nie ma obowiązku informowania konsumentów o jakości sprzedawanego pieczywa, szczególnie tego sprzedawanego luzem. Pieczywo poddane procesowi mrożenia, pieczone z zamrożonego ciasta, zawierające dodatki chemiczne lub konserwanty nie powinno być sprzedawane jako świeże. Tymczasem w dużych supermarketach jest ono właśnie tak sprzedawane. Pragniemy, aby wzorem zmian wprowadzonych we Włoszech, wprowadzić obowiązek oznaczania pieczywa jako:

- świeże, czyli pieczone w wyniku ciągłego procesu (od momentu wyrobienia ciasta do sprzedaży pieczywa nie może upłynąć więcej niż 72 godziny) oraz bez konserwantów i dodatków chemicznych

- konserwowane lub o przedłużonej trwałości, czyli pieczywo poddane procesowi mrożenia, pieczone z zamrożonego ciasta, zawierające konserwanty i dodatki chemiczne

- **Stop zwrotom pieczywa**

Kolejnym problemem dotyczącym branżę piekarską jest wysokość zwrotów pieczywa przez duże sieci handlowe. Wielkość składanych zamówień nie jest podyktowana faktycznym poziomem sprzedaży. Sieci marketów, supermarketów i hipermarketów chcą mieć wypełnione półki aż do zamknięcia sklepu, co wypływa ze strategii marketingowej i dbałości o wizerunek, a nie realnego zapotrzebowania na pieczywo. Poza siecią handlową Biedronka, która zamawia tyle pieczywa, ile jest w stanie sprzedać, wszystkie pozostałe marki dokonują zwrotu niesprzedanego pieczywa do dostawcy.

FUNDUSZE UNIJNE

- **Ograniczony dla mikro i małych zakładów rzemieślniczych dostęp do środków pochodzących z funduszy unijnych**

- to niezmiennie od lat aktualny problem; przede wszystkim ze względu na wciąż (pomimo wprowadzenia pewnych uproszczeń) zbyt rozbudowane i niedostosowane do specyfiki tych firm procedury aplikacyjne oraz preferowanie innowacji technologicznych (produktowych i procesowych), przy braku w praktyce możliwości finansowania projektów ukierunkowanych na wdrożenie innowacji organizacyjnych (na co ZRP wielokrotnie zwracał uwagę). Problem ten niestety może się pogłębić, m.in. ze względu na planowane odejście w nowej perspektywie finansowej po 2020 roku od klasycznych dotacji i oparcie wsparcia dla małych firm niemal w całości na tzw. instrumentach zwrotnych. ZRP zdecydowanie przeciwstawia się takiemu podejściu i postuluje pozostawienie w nowych programach operacyjnych puli środków na instrumenty dotacyjne przynajmniej w porównywalnej wysokości, jaką mamy do dyspozycji w obecnej perspektywie finansowej.

- **Zmieniające się interpretacje przepisów prawnych mających przełożenie na realizację projektów finansowanych z funduszy unijnych.**

Przykładem tego są różne podejścia do ustawy Prawo Zamówień Publicznych i wynikające z tego spory z beneficjentami oraz nowa interpretacja w zakresie opodatkowaniem podatkiem VAT całości dotacji przyznanych w ramach projektów związanych ze świadczeniem usług doradczych na rzecz przedsiębiorców, co na chwilę obecną powoduje konieczność odprowadzania podatku VAT, m.in. od wynagrodzeń pracowników zatrudnionych na umowy o pracę i umowy cywilno-prawne. Zdaniem ZRP należy także ostatecznie zmodyfikować wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków dot. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego, ponieważ obowiązująca wersja zawiera nadal szereg niedoprecyzowanych kwestii, co m.in. skutkuje nieuzasadnionymi karami finansowymi dla beneficjentów korzystających z funduszy unijnych.

POLITYKA RYNKU PRACY / OŚWIATA ZAWODOWA

- **Nowelizacja ustawy o rzemiośle**

Związek Rzemiosła Polskiego widzi potrzebę nowelizacji ustawy o rzemiośle i włączenia spółek osobowych i kapitałowych prawa handlowego oraz spółek cywilnych (w związku z problemami interpretacyjnymi dotyczącymi podejścia do kwalifikacji wspólników) w obszar kształcenia zawodowego współorganizowanego przez cechy i izby rzemieślnicze. Obecny stan prawny komplikuje ich sytuację w tym obszarze i uniemożliwia lub utrudnia korzystanie z dofinansowania przygotowania zawodowego młodocianych pracowników. W rezultacie, ich potencjał do angażowania się w kształcenie kadr dla gospodarki nie jest właściwie wykorzystywany.

- **Egzekwowanie przepisów ustawy o rzemiośle**

Zapisy w ustawie o rzemiośle jednoznacznie ustalają, że rzemieślnik zatrudniający młodocianego pracownika w celu przygotowania zawodowego zrzesza się w cechu. Zrzeszenie to jest powiązane z nadzorem nad przebiegiem przygotowania zawodowego, które prowadzi izba lub z jej upoważnienia cech. W praktyce ten ustawowy obowiązek jest różnie interpretowany i traktowany, tak przez przedsiębiorców, jak i organy administracji publicznej. ZRP wielokrotnie występował w tej sprawie do resortów pracy, edukacji, gospodarki wskazując na nieuzasadnione uchylanie się niektórych pracodawców od tego zobowiązania. ZRP stoi na stanowisku, że prawo obowiązujące w tym zakresie powinno być bezwzględnie przestrzegane przez wszystkie strony dlatego uzyskiwanie preferencji finansowych powinno odbywać się w poszanowaniu prawa, tj. ustawy o rzemiośle. Refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników czy dofinansowanie kosztów poniesionych w związku z wyszkoleniem młodocianego powinna być uwarunkowana bezwzględnym zrzeszeniem przedsiębiorców szkolących w organizacji rzemieślniczej (Cechu).

- **Wymóg posiadania kwalifikacji zawodowych przy podejmowaniu działalności gospodarczej**

Idąc za przykładem aptekarzy, mając dobre doświadczenia z przeszłości, a także wzorując się na dobrze rozwijających się gospodarkach krajów UE – ZRP stoi na stanowisku niezbędności powrotu do wymogu posiadania kwalifikacji zawodowych w zawodach odpowiadających danemu rodzajowi rzemiosła. Wymóg posiadania kwalifikacji zdecydowanie jest drogą do

podnoszenia jakości usług i produktów, a ponadto dodatkowo motywuje do uczestnictwa w różnych formach kształcenia ustawicznego.

- **Modernizacja kształcenia zawodowego z uwzględnieniem potrzeb firm rzemieślniczych**

Modernizacja kształcenia zawodowego powinna iść w takim kierunku, aby odpowiadała na potrzeby dotyczące zapewnienia wykwalifikowanych kadr nie tylko dla przemysłu, ale także mikro i małych firm rzemieślniczych, a te potrzebują specyficznych kwalifikacji. Zbyt silne ukierunkowanie na potrzeby przedsiębiorstw przemysłowych, w niedalekiej przyszłości może wywołać poważne problemy kadrowe firm mikro i małych i sparaliżować rynek pracy. Organizacje rzemiosła posiadają odpowiedni potencjał i oczekują, że będzie on umacniany w systemie prawa, a nie marginalizowany czy rozmywany na rzecz rozwiązań dla przemysłu.

- **Wdrażanie w mikro, małych i średnich przedsiębiorstwach nowych regulacji dotyczących ochrony danych**

25.05.2018 r. weszło w życie Rozporządzenie PE i Rady UE 2016/679 w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych (RODO). MŚP nie dysponują odpowiednimi kadrami by sprostać wszystkim wyzwaniom. Już obecnie istnieje poczucie nadmiaru biurokracji i regulacji w obszarze ochrony danych osobowych. Na skutek RODO, każdy podmiot przetwarzający dane osobowe choćby w ograniczonym zakresie, jest narażony na wysokie kary z tytułu stwierdzonych nieprawidłowości. ZRP oczekuje jednak większego zaangażowania administracji publicznej w działania upowszechniające, szkoleniowe i wspierające MMŚP.

PROMOCJA RZEMIOSŁA Z UDZIAŁEM RZECZNIKA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW

- 1) Środowisko rzemieślnicze uznaje za wielce wskazane podejmowanie przez Związek Rzemiosła Polskiego wraz z izbami rzemieślniczymi oraz Rzecznika MŚP - wspólnych inicjatyw wzmacniających wizerunek i upowszechniających rolę MMŚP rzemieślniczych w gospodarce.
- 2) Rzemiosło postrzega Rzecznika MŚP jako stronę, która będzie promować i wspierać opinie, stanowiska i wystąpienia kierowane przez rzemiosło pod adresem rządu oraz instytucji publicznych.